

Granskning av god ekonomisk hushållning per 2023-07-31

Region Örebro län

Revisionsrapport
September 2023

Projektledare: Rebecka Hansson
Projektmedarbetare: Stina Björnram

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Regionstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge regionens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas delårsrapport/årsredovisning i samband med fullmäktiges behandling av respektive rapport. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultatet i delårsrapport förenligt med de mål regionfullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

I granskning av delårsrapport riktas fokus mot om det finns förutsättningar att mål och balanskrav kommer att uppnås för perioden.

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10, 11:12 och 13:2 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 17 Delårsrapport respektive rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser delårsrapport/årsredovisning som upprättats per 2023-07-31 och som behandlats av regionstyrelsen 2023-09-27.

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt).

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomidirektör samt medarbetare vid regionkansliets ekonomistab.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

I delårsrapporten görs en avstämning mot årsprognosen avseende regionens finansiella och verksamhetsmässiga mål som fastställts i verksamhetsplan med budget 2023. Totalt finns tio effektmål med tillhörande indikatorer, nio effektmål avser verksamheten och ett avser ekonomi. Den prognostiserade måluppfyllelsen per helår återrapporteras på ett överskådligt sätt i förvaltningsberättelse under rubriken *God ekonomisk hushållning*. Indikatorernas utfall med tillhörande analyser presenteras utförligt i bilaga till delårsrapporten. Regionstyrelsen utvärderar måluppfyllelsen utifrån från det prognostiserade helårsresultatet. Av återrapporteringen framgår att att nio mål prognostiseras komma att uppfyllas, varav tre mål fullt ut. Sex mål har en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån och ett effektmål har en större negativ avvikelse från målnivån.

De mål som **uppfylls fullt ut** är:

- **Effektmål 6.** Klinisk forskning och utbildning som bedrivs är av hög kvalitet och kommer länets invånare till godo inom vård och behandling. Det finns tre indikatorer kopplat till effektmålet. En indikator har följts upp vid delåret och bedöms vara delvis uppfylld, resterande följs upp vid årsbokslutet. Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna samt hälso- och sjukvårdsnämndens och folktandvårdens redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet kommer att uppfyllas vid årets slut.
- **Effektmål 8.** Länets invånare, samhället och företag har tillgång till bra digitala tjänster, utifrån deras behov. Det finns tre indikatorer kopplat till målet. Samtliga följs upp och bedöms komma att uppfyllas vid årets slut. Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna och nämndernas redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet kommer att uppnås.
- **Effektmål 9.** Region Örebro län är en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande, jämställda och jämlika arbetsplatser som bidrar till en hållbar kompetensförsörjning. Det finns sex indikatorer kopplat till målet. En indikator har följts upp i samband med delåret och bedöms komma att uppfyllas, övriga redovisas på årsbasis. Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna och nämndernas redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet kommer att uppnås.

De mål som har en **mindre, acceptabel avvikelse** från målnivån är:

- **Effektmål 1.** Länets invånare har en god, jämlik och jämställd hälsa. Det finns två indikatorer kopplat till målet. Båda följs upp i samband med delåret, den ena prognostiseras uppfyllas helt och den andra delvis. Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna samt hälso- och sjukvårdsnämndens och regionstyrelsens redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet delvis kommer att uppfyllas, det vill säga med en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån vid årets slut.
- **Effektmål 2.** Länets invånare får högkvalitativ och tillgänglig hälso- och sjukvård. Det finns fyra indikatorer kopplat till målet. Samtliga följs upp i samband med delåret, två indikatorer prognostiseras uppfyllas helt, en delvis och en inte alls. Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna samt hälso- och sjukvårdsnämndens och regionstyrelsens redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet delvis kommer att uppfyllas, det vill säga med en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån vid årets slut.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser forts.

De mål som har en **mindre, acceptabel avvikelse** från målnivån är:

- **Effektmål 3.** Länets invånare har en god, jämlik och jämställd munhälsa. Det finns två indikatorer kopplat till målet. Båda följs upp i samband med delåret, den ena prognostiseras uppfyllas helt och den andra delvis. Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna samt folktandvårdsnämndens och regionstyrelsens redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet delvis kommer att uppfyllas, det vill säga med en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån vid årets slut.
- **Effektmål 4.** Länets invånare får högkvalitativ och tillgänglig tandvård. Det finns två indikatorer kopplat till målet. Båda följs upp i samband med delåret, den ena prognostiseras uppfyllas helt och den andra inte alls. Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna samt folktandvårdsnämndens och regionstyrelsens redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet delvis kommer att uppfyllas, det vill säga med en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån vid årets slut.
- **Effektmål 5.** Länets invånare och de som verkar i Örebro län har stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet och god resurseffektivitet. Det finns nio indikatorer kopplat till effektmålet varav tre följs upp i samband med delåret. Dessa tre bedöms delvis komma att uppfyllas. Övriga indikatorer följs upp i samband med årsbokslutet. Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna samt regionstyrelsens, regionala tillväxtnämndens, kulturnämndens och kollektivtrafiknämndens redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet delvis kommer att uppfyllas, det vill säga med en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån vid årets slut.
- **Effektmål 7.** Forskning och innovation tar tillvara invånare, närstående och patienters kunskap, erfarenheter och vilja att delta i klinisk forskning och ser dem som medskapare. Det finns tre indikatorer till målet. Samtliga följs upp och bedöms delvis komma att uppfyllas. Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna samt hälso- och sjukvårdsnämndens redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet delvis kommer att uppfyllas, det vill säga med en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån vid årets slut.

Det effektmål som har en **större negativ avvikelse** från målnivån är:

- **Effektmål 10.** Region Örebro län har en långsiktigt stark och hållbar ekonomi samt uppnår en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning. Det finns sex indikatorer kopplat till målet. Tre bedöms komma att uppfyllas och tre bedöms inte alls komma att uppfyllas. De indikatorer som inte alls uppfylls är kopplade till förbättrad soliditet, ett resultat för perioden 2023-2026 som motsvarar mins 1,25 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag samt resultat i balans för nämnder och styrelse. Hittills under 2023 ligger soliditeten på -9 procent jämfört med -6 procent vid årets ingång. Bedömningen är att målet inte kommer att nås per helår. Årets prognostiserade resultat är ett underskott på 1 000 miljoner kronor. Fullmäktiges definition av god ekonomisk hushållning bedöms därmed inte uppnås. Verksamheternas helårsprognoser per juli räknas samman till en avvikelse från givna ramar om 953 miljoner kronor för 2023, varav hälso- och sjukvårdsnämndens resultat är -993 miljoner. Övriga nämnder som prognostiserar negativa avvikelser är kollektivtrafiknämnden -154 miljoner kronor och folktandvårdsnämnden -30 miljoner kronor. Detta innebär att målet inte beräknas kunna uppnås 2023.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser forts.

För att uppfylla kravet på god ekonomisk hushållning ska huvuddelen av finansiella och verksamhetsmässiga mål vara uppfyllda, det framgår av förvaltningsberättelsen. Vid bedömningen om kraven på god ekonomisk hushållning har uppfyllts ska årets resursutnyttjande ställas mot verksamheternas övergripande måluppfyllelse. Rent finansiellt uppfyller inte året kravet på god ekonomisk hushållning. Regionen konstaterar dock att beslut och vidtagna åtgärder som gjorts under året innebär att Region Örebro län har skapat förutsättningar för att på längre sikt kunna uppfylla fullmäktiges krav på god ekonomisk hushållning.

Kommentarer kring ekonomiskt utfall och balanskravet

lakttagelser:

Resultatet per juli uppgår till -424 miljoner kronor. Föregående år var resultatet för samma period -114 miljoner kronor. I resultatet ingår reavinster och orealiserade värdeförändringar av finansiella tillgångar och om dessa poster exkluderas erhålls ett balanskravsresultat på -394 miljoner kronor, vilket är 713 miljoner kronor lägre än föregående år.

Verksamhetens resultat, som exkluderar finansiella intäkter och kostnader och de orealiserade värdeförändringarna av dessa, uppgår för perioden till -367 miljoner kronor, jämfört med 346 miljoner kronor per juli 2022.

Tre nämnder visar negativa avvikelser mot budget per juli i år. Hälso- och sjukvårdsnämnden har en negativ budgetavvikelse med -695 miljoner kronor, kollektivtrafiknämnden visar -73 miljoner kronor i avvikelse, och folktandvårdsnämndens budgetavvikelse uppgår till -27 miljoner kronor. Verksamheterna redovisar gemensamt en negativ budgetavvikelse med -582 miljoner kronor, vilket är 549 miljoner kronor sämre än föregående år.

Årets resultat per helår prognostiseras till -1 030 miljoner kronor (fg år -245 mnkr) och ett balanskravsresultat om -1 000 miljoner kronor (fg år 300 mnkr). Resultatförsämringen 2023 beror främst på inflationen som påverkar det allmänna kostnadsläget och kostnaderna för pensionerna. I år beräknas kostnaderna för pensionerna vara 900 miljoner kronor högre än föregående år.

Per helår prognostiserar hälso- och sjukvårdsnämnden en negativ avvikelse mot budget på -993 mnkr, kollektivtrafiknämnden -154,4 mnkr och folktandvårdsnämnden -30,0 mnkr. Samtliga nämnder har vidtagit åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?

- **Finansiella mål**

Nej, ej uppfyllt

- **Verksamhetsmål**

Ja, uppfyllt

Rekommendationer

Granskningen föranleder inga rekommendationer.

2023-09-28

Rebecka Hansson

Uppdragsledare

Stina Björnram

Projektledare